

NOTE DE STUDIU

Schița cărții

MATEI

J. Vernon McGee

EVANGHELIA DUPĂ MATEI

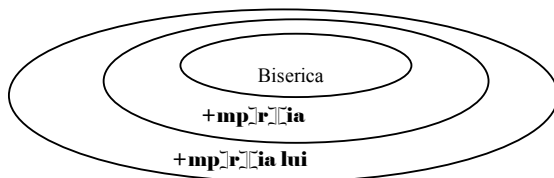
Deși se spune că aranjarea cărților în Biblie nu a fost de inspirație divină, este un fapt istoric că au fost cărturari care au supervizat aranjarea cărților în canonul Noului Testament. De aceea nu este întâmplător faptul că evanghelia după Matei este prima carte a Noului Testament. Până și Renan, scepticul francez, a spus despre această Evanghelie: "... cea mai importantă carte din *Domul creștinătății* - cea mai importantă carte din câte s-au scris". Această Evanghelie stă asemenea unei uși batante între cele două testamente. Se leagă în Vechiul Testament de unde culege profețiile împlinite despre prima venire a lui Hristos și apoi "se leagă" în Noul Testament și vorbește despre *noua creație* a lui Dumnezeu, "Pe această piatră Îmi voi construi biserica Mea". (Matei 16:18).

AUTORUL Matei a fost un vameș convertit (Matei 9:9), care a fost ales să scrie evreilor despre Mesia.

IDEEA PRINCIPALĂ

Matei prezintă programul lui Dumnezeu. Expresia **Împărăția cerurilor** este caracteristică acestei Evanghelii. Apare de 32 de ori. Cuvântul **Împărăție** apare de 50 de ori. O înțelegere adecvată pentru expresia **Împărăția cerurilor**, este esențială pentru orice traducere a Bibliei. **Împărăția cerurilor nu este același lucru cu biserica.** Ioan Botezătorul a fost primul care a folosit expresia **Împărăția cerurilor** (Matei 3:2). El și-a început lucrarea cu afirmația îndrăzneată: "Pocățiți-vă, pentru că împărăția cerurilor este aproape". Când Domnul Isus Hristos și-a început lucrarea, de asemenea a folosit acest anunț foarte incisiv (Matei 4:17). Nici Ioan și nici Domnul Isus nu au încercat să explice înțelesul termenului. Este rezonabil de presupus că oamenilor cărora le sunt adresate aceste mesaje le-au fost împărtășite noțiuni generale despre acest termen. Evreii din primul secol, din Palestina, aveau o înțelegere mai clară a termenului decât membrii bisericilor din comunitatea creștină de astăzi. Ei nu au fost induși în eroare de teologii secolului XIX, care au încercat să introducă termenul în niște sisteme teologice. Ei au înțeles termenul ca fiind suma tuturor profețiilor din Vechiul Testament cu privire la venirea Regelui din ceruri, care a venit pentru a instaura Împărăția cu standarde cerești, pe acest pământ. Acest concept nu este nou (Daniel 2:44; 7:14, 27).

Idea că această expresie reprezintă istoria începând cu momentul în care Ioan și Isus au făcut pentru prima dată acest anunț, nu este sprijinită de afirmațiile Bibliei. Împărăția era aproape în persoana Regelui. Venirea împărăției nu fusese amânată, pentru că Dumnezeu încă mai dorea să ducă la bun sfârșit scopul Său terestru conform planului - "Totuși, Eu am uns pe Împăratul Meu, pe Sion, muntele Meu cel Sfânt" (Psalmul 2:6). Dumnezeu are de-a face cu omul din momentul în care în centrul atenției Împărăției cerurilor a intrat respingerea și crucificarea Regelui Regilor. El duce la bun sfârșit și astăzi un scop ceresc "să ducă pe mulți fii la slavă" (Evrei 2:10). Numele bisericii nu este sinonim cu împărăția cerurilor, cu toate că biserica face parte din împărăția cerurilor (Matei 13). Expresia **împărăția lui Dumnezeu** nu este sinonimă cu **împărăția cerurilor**. **Împărăția lui Dumnezeu** este un termen mai larg care cuprinde toată creația lui Dumnezeu, inclusiv îngerii. Poate că schița următoare va fi de ajutor pentru o înțelegere și folosire corectă a acestor termeni.

Biserica se găsește în împărăția cerurilor dar nu este același lucru; cu ea de asemenea biserica se află și în împărăția lui Dumnezeu. De ex.: Orașul Timișoara se află în județul Timiș. Județul Timiș este o parte din și în România, dar nu reprezintă țara întreagă.

Se va vedea că termenul **împărăția cerurilor** este un termen progresiv în Evanghelia lui Matei. El a preluat misterul din zilele respingerii Regelui, dar Regele a devenit un semănător în lume (Matei 13). Împărăția va fi întemeiată pe acest pământ la revenirea Regelui (Matei 24-25).

Cele **patru Evanghelii** constituie un ziar modern: Evanghelia lui **Matei** conține anunțuri și publicitate, "Iată, împărăția cerurilor este aici"; Evanghelia după **Marcu** poartă titluri arzătoare, "Iată robul Meu"; **Luca** are caracteristici speciale - doar el a înregistrat cântecele legate de nașterea lui Hristos, povestirile despre bunul samaritean și despre fiul risipitor; **Ioan** are secțiunea de editorial - el a scris despre pâinea vieții, apa vieții, adevărata viță de vie și despre viața creștină.

SCHIȚĂ: Iată regele tău - Matei Îl prezintă pe Domnul Isus Hristos ca fiind Regele.

I. Persoana Regelui	Capitolele 1-2
II. Pregătirea Regelui	Capitolele 3-4:16
III. Propovăduirea Regelui	Capitolele 4:17-9:35
IV. Programul Regelui	Capitolele 9:36-16:20
V. Pasiunea Regelui	Capitolele 16:21-27:66
VI. Puterea Regelui	Capitolul 28

Există un fel de *mişcare* în Matei. Învață să gândești drumul prin întreaga Evanghelie, de la primul până la cel de-al douăzeci și optulea capitol. **Trebuie să cunoști Evanghelia după Matei pentru a înțelege Biblia.** Nu poți să înțelegi Biblia fără să înțelegi Evanghelia după Matei, așa cum nu poți să scrii fără să cunoști alfabetul.

Mergând prin Evanghelia după Matei

CAPITOLUL

- 1 Genealogia și înregistrarea nașterii miraculoase a lui Isus
- 2 Vizita oamenilor înțelepți - fuga în Egipt - întoarcerea la Nazaret
- 3 Ioan Botezătorul, predecesorul Regelui, anunță venirea Împărăției și Îl botează pe Isus Regele
- 4 Ispitirea Regelui în pustie - începutul lucrării publice în Capernaum - chemarea ucenicilor
- 5, 6, 7 Predica de pe munte:
 - (1) Relația membrilor Împărăției cu ei înșiși - 5:1-16
 - (2) Relația membrilor Împărăției cu Legea - 5:17-48
 - (3) Relația membrilor Împărăției cu Dumnezeu - 6:1-34
 - (4) Relația copiilor Regelui unul cu celălalt - 7:1-29
- 8 Șase minuni ale Regelui, care demonstrează dinamica Sa în a aplica ceea ce a afirmat în predica de pe munte
- 9 Au loc alte șase minuni - chemarea lui Matei - luptele cu fariseii
- 10 Isus îi însărcinează pe cei doisprezece să predice Evanghelia Împărăției națiunii Israel
- 11 Isus examinat de discipolii lui Ioan; respingerea orașelor nepocăite; se fac noi invitații către indivizi obișnuiți
- 12 Conflictul și ruptura finală dintre Isus și conducătorii religioși
- 13 Pildele misterioase despre împărăția cerurilor
- 14 Uciderea lui Ioan Botezătorul; hrănirea celor 5000; trimiterea ucenicilor pe mare în timpul furtunii; venirea pe mare la ei
- 15 Isus denunță fariseii și cărturarii; vindecarea fetiței femeii siro-feniciene și a mulțimii; hrănirea celor 4000
- 16 Conflictul cu fariseii și saducheii; confesiunea ucenicilor, Petru purtător de cuvânt; Isus îi confruntă cu biserica, moartea și învierea Sa

- 17 Schimbarea la față; băiatul demonizat; bani aduși de minuni
- 18 Micul copil; oaia pierdută; conducerea bisericii; pilda iertării
- 19 Standardul lui Dumnezeu despre căsătorie și divorț; binecuvântarea copiilor mici; tânărul conducător bogat; poziția apostolilor în Împărăția care urmează să vină
- 20 Pilda lucrătorilor în vie; Isus face cel de-al patrulea și cel de-al cincilea anunț despre moartea Sa apropiată; mama lui Iacov și Ioan cere locuri importante pentru fii săi; Isus redă vederea la doi oameni
- 21 Regele Se oferă în mod final și public națiunii; curățirea Templului; blestemarea smochinului; condamnarea conducătorilor religioși prin pilda celor doi fii și a tatălui
- 22 Pilda ospățului nunții fiului de împărat; Isus răspunde și reduce la tăcere pe irodieni, saducheii și fariseii
- 23 Isus avertizează și rostește împotriva cărturarilor și fariseilor calamități; plângerea Ierusalimului
- 24, 25 Discursul de pe Muntele Măslinilor
Isus răspunde întrebărilor despre semnul sfârșitului timpului și semnul venirii Sale; pilda celor zece fecioare; pilda celor opt talanți; împărțirea la judecată în oi și capre
- 26 Complotul împotriva lui Isus; Maria din Betania Îl unge pe Isus; vândut de Iuda; examinarea ultimului Paște și a primei Cine a Domnului; agonia din Ghetsimani; arestat și încercat de conducătorii religioși; renegat de Petru
- 27 Procesul, moartea și îngroparea Regelui
- 28 Învierea Regelui; marea trimitere

LEGĂTURA DINTRE VECHIUL ȘI NOUL TESTAMENT

Sunt aproximativ 400 de ani între zilele lui Neemia și Maleahi și nașterea lui Isus Hristos în Betleem. Aici se deschide o *prăpastie* de liniște, după cum ne arată Biblia. Cu toate acestea, transpare că această perioadă, a fost una tulburătoare, plină de evenimente importante. O înțelegere sumară a ei este cel puțin esențială în aprecierea Noului Testament.

Istoria lumii a făcut salturi rapide în acest interval. Condițiile interne din Iuda au experimentat o transformare radicală. O cultură nouă, instituții și organizații diferite s-au ivit în această perioadă și au apărut apoi în Noul Testament.

La încheierea Vechiului Testament Imperiul Medo-Persan devenea o putere dominantă. De asemenea, Egiptul era o putere care aștepta să fie recunoscută în lumea politică. În intervalul dintre cele două testamente, ambele au dispărut din scenă ca națiuni remarcabile. Puterea lumii s-a mutat din est în vest, din orient în occident, din Asia în Europa și din Medo-Persia în Grecia. Când se deschide Noul Testament, o nouă putere, Roma, este noul conducător mondial. Luarea în considerație a unor importante, dar aproximative, date istorice, ne va da o succesiune rapidă a evenimentelor importante care marchează tranziția.

- 480 Î.C. Xerxes, persanul, iese victorios împotriva grecilor la Termopile, dar a fost înfrânt în bătălia de la Salamis. Aceasta a fost ultima încercare a estului de a domina lumea.
- 333 Î.C. Alexandru cel Mare conduce forțele armate unite ale Greciei la victorie împotriva persanilor la Issus.
- 332 Î.C. Alexandru cel Mare vizitează Ierusalimul. I s-a arătat profeția lui Daniel în care se vorbește despre el; de aceea a cruțat Ierusalimul.
- 323 Î.C. Alexandru moare, iar imperiul său din est și vest a fost împărțit între cei patru generali ai săi.
- 320 Î.C. Iudea este anexată Egiptului de către Ptolemeu Soter.
- 312 Î.C. Selucius fondează Împărăția selucizilor. Iudea devine teren de bătaie între Egipt și Siria, ca stat tampon.
- 203 Î.C. Antioch cel Mare cucerește Ierusalimul și spurcă Templul. El este menționat în cartea Daniel ca fiind cornul cel mic (Daniel 8:9). A fost numit și Nero al istoriei evreiești.

- 166 Î.C. Preotul Iudeii, Matatia stârnește o revoltă împotriva Siriei. Acesta este începutul perioadei macabeilor. Evreii nu au suferit niciodată mai mult decât în această perioadă și nu s-au comportat mai eroic decât în acest interval. Iuda macabeul, supranumit ciocanul, a fost cel care a organizat revolta.
- 63 Î.C. Pompei, romanul, cucerește Ierusalimul, iar poporul intră sub legile unei noi puteri mondiale, care se găsește în același loc în timpul nașterii lui Isus.
- 40 Î.C. Senatul roman îl numește rege în Iudea pe Irod.
- 37 Î.C. Irod ia Ierusalimul și-l măcelărește pe Antigon, ultimul rege preot macabeu.
- 31 Î.C. Cezar Augustus devine împăratul Romei.
- 19 Î.C. Începe construirea templului lui Irod.
- 4 Î.C. Anno Domini - în **anul Domnului**, s-a născut Isus în Betleem.

Experiențele națiunii iudaice din perioada inter-testamentală i-au afectat viața internă. De fapt, a avut loc o schimbare radicală. Ei s-au întors de la idolatrie, după captivitatea babiloniană, la o luptă frenetică pentru o sfințenie **legală**. Legea a devenit un idol pentru ei. În locul limbii clasice ebraice, în limbajul de fiecare zi și-a făcut loc aramaica, dar ebraica a fost reținută pentru sinagogi. Sinagoga, care se pare că și-a intrat în drepturi după captivitate, a devenit centrul vieții lor în Iudea dar și peste tot unde au mers în lume.

Multe partide au apărut. Și în Iudea erau câteva proeminente:

1. *Fariseii* - fariseii s-au ridicat pentru a apăra stilul de viață evreiesc împotriva influențelor străine. Ei erau legalisti stricți, credeau în Vechiul Testament și erau naționaliști în politică.

2. *Saducheii* - saducheii erau dintre cei bogați; gânditori sociali, care doreau să scape de tradiție. Ei respingeau supranaturalul și se aflau în conflict cu fariseii care acceptau supranaturalul. Saducheii erau înrudiți îndeaproape cu epicurienii greci.

3. *Cărturarii* - cărturarii erau un grup de copiatori profesioniști ai Legii care provin din zilele lui Ezra. Ei au devenit *despicători ai firului în patru* care se preocupau mai mult de litera legii decât de spiritul legii.

4. *Irodianii* - irodianii erau un partid din zilele lui Isus, care a apărut ca un grup de oportuniști politici, care a încercat să-l mențină pe Irod pe tron.

A fost o mare activitate literară în timpul acestei perioade în ciuda faptului că nu a existat revelația lui Dumnezeu. Vechiul Testament a fost tradus în greacă în Alexandria în Egipt în perioada anilor 285-247 î.c. A fost făcută de câte șase membri din cele 12 triburi; de aici încolo numele acestei traduceri a fost Septuaginta, adică șaptezeci.

Cărțile apocrife din Vechiul Testament au fost scrise în această eră. Acestea sunt 14 cărți fără inspirație divină. Iată-le după cum urmează: 1 și 2

Esdras, Tobit, Iudita, 2 Estera, Înțelepciunea lui Solomon, Eclesiastul, Baruh, Cântecele celor trei copii sfinți, Istoria Suzanei, Bel și dragonul, Rugăciunea lui Manase, și 1 și 2 Macabei. Sunt două cărți care sunt clasificate ca fiind Pseudepigrapha, pentru că ele poartă numele a două personaje din Vechiul Testament, dar nu există nici o dovadă că aceștia doi sunt autorii. Aceste două cărți sunt: Psaltirea lui Solomon și Cartea lui Enoh.

Cu toate că această perioadă este marcată de tăcerea lui Dumnezeu, este fără îndoială evident că Dumnezeu pregătea lumea pentru venirea lui Hristos. Poporul evreu, civilizația greacă, Imperiul roman și mulțimea clarvăzătorilor orientului, toți erau pregătiți pentru venirea unui Mântuitor, în așa fel încât aceste evenimente au întregit scena pe care Pavel a descris-o ca fiind **împlinirea timpurilor**.